

**ПРЕДЛОГ-ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ТРГОВСКИТЕ
ДРУШТВА**

Член 1

Во Законот за трговските друштва ("Службен весник на Република Македонија" број 28/2004, 84/2005, 25/2007 и 87/2008) во член 32 во ставот (1) по првата реченица се додава нова реченица која гласи:

„Изјавата може да биде поднесена во писмена форма или во електронска форма преку едношалтерскиот систем во согласност со Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис, Законот за Централниот регистар на Република Македонија и прописите за едношалтерски систем.“

Член 2

Во член 386 ставот (3) се менува и гласи:

„Во одлуката за свикување на собранието од став (2) на овој член судот наложува свикување на собранието и преземање на конкретни дејствија што се неопходни за остварување на целите заради кои што се свикува собранието, вклучувајќи и назначување лице кое ќе го свика собранието. Лицето назначено од судот го одредува времето и местото на одржување на собранието, датумот за евиденција на акционерите кои имаат право на глас и поднесува барања до акционерското друштво кое котира на берза односно друштвото кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување за објава на свикувањето на собранието на официјалната интернет страница на друштвото и на официјалната интернет страница на берзата на која котираат акциите на друштвото како и другите потребни дејствија за успешно свикување и одржување на седница на собранието на друштвото. Акционерското друштво и берзата се должни без одлагање и навремено да ги исполнат сите потребни барања согласно одредбите на овој закон за свикување седница на собрание и негово објавување на интернет упатени до нив од **лицето кое** го свикнува собранието. Лицето за преземање на дејствијата за свикување на собрание може да користи и адвокатски услуги.“

Во ставот (5) по зборовите „судските трошоци,“ се додаваат зборовите „и трошоците за адвокатски услуги од став (3) на овој член“.

Член 3

Во член 387, ставот (3) се менува и гласи:

„Јавниот повик за одржување на седница на собранието се објавува на половина страница во најмалку еден дневен весник што излегува на целата територија на Република Македонија. Друштво чии акции котираат на берза и друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување треба да ја објават содржината на јавниот повик и на насловната страница од својата официјална интернет-страница, а кога нивните акции котираат на берза да ја поднесат за објавување и на интернет страницата на берзата.“

По ставот (6) се додаваат три нови става (7), (8) и (9) кои гласат:

„(7) Собранието може да донесе одлука за свикување на седница на собрание кое не е редовна годишна седница на еден од начините пропишани во ставот (1) на овој член во рок кој не може да биде подоцна од четиринаесеттиот ден пред денот на кој треба да се одржи седницата на собранието, ако друштвото има воспоставено или користи електронски систем со кој му се овозможува на секој акционер електронски да гласа. Одлуката за свикување на седница на собрание, собранието на друштвото ја донесува со мнозинство гласови кое не може да изнесува помалку од две третини од акциите со право на глас претставени на собрание и рокот за нејзиното важење не може да биде подоцна од одржувањето на првото наредно годишно собрание на друштвото.

(8) Ако седницата на собранието која била свикана на начин како што е пропишано во став (7) од овој член не се одржи поради немање кворум, во рок кој не е подолг од 15 дена од денот на којшто требало да се одржи уредно свиканата седницата на собранието, се закажува нов датум за одржување на собранието (одложена седница на собрание). Свикувањето на одложената седница на собранието како и секое наредно свикување може да биде во рок којшто е различен од рокот определен во ставот (7) на овој член под услов да не е ставена нова точка на дневниот ред и ако изминале најмалку десет дена од датумот кога е извршено последното свикување и датумот кога требало да се одржи седницата на собранието.

(9) Трошоците за објавување на јавниот повик односно за испраќање на поканите за свикување на седница на собранието на друштвото паѓаат на товар на друштвото.“

Член 4

По членот 388 се додаваат два нови наслови и два нови члена 388-а и 388-б кои гласат:

„Содржина на поканата односно на јавниот повик кај друштво чии акции котираат на берза односно кај друштво кое согласно Законот за хартии е со посебни обврски за известување

Член 388-а

(1) Во јавниот повик односно во поканата за одржување на седница на собрание на друштво чии акции котираат на берза односно седница на собрание на друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување се означува датумот и часот на одржување на седницата, се наведува местото на одржување на седницата и се прикажува предложениот дневен ред на седницата на собранието.

(2) Јавниот повик односно поканата за одржување на седница на собрание кај друштвата од став (1) на овој член содржи опис на постапките според кои акционерите учествуваат и гласаат на седница на собранието, а особено за тоа како:

1) акционерите можат да вклучат точки во дневниот ред на собранието и да предлагаат одлуки со информација за тоа како истото можат да го прават откако ќе им се достави поканата односно откако ќе се објави повикот, како акционерите можат да поставуваат прашања до друштвото за точките од дневниот ред на седницата на собранието и со информација за рокот до кој тоа можат да го сторат. По исклучок, јавниот повик односно поканата може да ги содржи само последните рокови до кои може да се предлагаат точки на дневниот ред, поставуваат прашања односно да се предлагаат одлуки ако во поканата односно во јавниот повик е наведена официјалната интернет страница на друштвото со

упатување дека на истата можат да се најдат детални информации за начинот на предлагање точки на дневниот ред, поставување прашања и предлагање одлуки од страна на акционерите;

2) се одвива постапката за гласање преку полномошник, како ќе им се направат достапни обрасците за гласање преку полномошник на акционерите кога друштвото има подготвено такви обрасци, информација за тоа како друштвото е подготвено да ги прими електронски известувањата од страна на акционерите за дадени овластувања на полномошници;

3) се одвива постапката за гласање со кореспонденција или електронски кога друштвото овозможува такво гласање.

(3) Во јавниот повик односно во поканата за одржување на седница на собрание на друштвото од став (1) на овој член треба да биде наведена адресата на официјалната интернет страница на друштвото на која ќе бидат достапни информациите од член 388-б од овој закон.

Информации кои треба да се објават на интернет страницата кај друштво чии акции котираат на берза односно кај друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување за време на свикување седница на собрание на друштвото

Член 388-б

(1) Во период кој не може да започне подоцна од 21-от ден пред денот на одржување на седница на собранието на друштвото, како и на денот на одржувањето на седницата на собранието, друштвото чии акции котираат на берза односно друштвото кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување на својата интернет-страница ги објавува најмалку следните информации:

1) содржината на јавниот повик односно поканата за свикување на седница на собрание на друштвото;

2) вкупниот број акции и вкупниот број на гласачки права кои произлегуваат од акциите со право на глас на денот на објавата на јавниот повик односно на денот на испраќање на поканата, вклучително и вкупен број на акции од секој род и класа;

3) документи и материјали кои ќе се разгледуваат на седницата на собранието на друштвото;

4) предложените одлуки за донесување или каде што такви нема предложено, мислења на овластен орган или тело на друштвото по секоја точка од предложениот дневен ред на седницата на собранието на друштвото;

5) предложените одлуки од акционерите кои друштвото веднаш откако ќе ги прими треба да ги објави;

6) обрасците за гласање преку полномошник и обрасците за гласање со кореспонденција подготвени за преземање електронски од страна на акционерите. Во случај ако друштвото

на акционерите не им ги направи обрасците достапни за електронско преземање од неговата интернет страница тогаш на истата страница друштвото објавува како обрасците можат да се добијат во писмена форма и на свој трошок, а по барање на акционер, ги доставува обрасците.

(2) Во случај ако се свикува седница на собрание на друштвото врз основа на член 387 став (7) од овој закон а јавниот повик е објавен односно поканата е испратена подоцна од дваесет и првиот ден пред денот на одржувањето на седницата, рокот од став (1) на овој член се утврдува согласно член 387 став (7) од овој закон.„

Член 5

Во член 390 ставот (4) се менува и гласи:

„Акционери кои поединечно или заедно поседуваат најмалку 5% од вкупниот број на акции со право на глас можат да предложат дополнување на дневниот ред со барање за вклучување нови точки ако истовремено приложат и образложение за предложената точка за дополнување на дневниот ред или ако предложат одлука по предложената точка. Предлагањето точки на дневен ред друштвата можат да го овозможат да се врши со електронски средства.“

По ставот (4) се додава нов став (5) кој гласи:

„(5) Акционери кои поединечно или заедно поседуваат 5% од вкупниот број на акции со право на глас имаат право по писмен пат да предложат за усвојување одлуки по секоја од точките кои се вклучени или ќе бидат вклучени во дневниот ред на седницата на собранието на друштвото. Предлагањето одлуки друштвата можат да го овозможат да се врши со електронски средства.“

Ставот (5) кој станува став (6) се менува и гласи:

„(6) Барањето за вклучување на една или повеќе точки во дневниот ред на собранието коешто е свикано и/или предлагањето на одлуки за усвојување се испраќа до органот на управување на друштвото, односно до свикувачот на собранието назначен од судот во согласност со овој закон во рок од осум дена од денот кога е испратена поканата односно од денот кога е објавен јавниот повик за одржување на седница на собранието на друштвото.“

Во ставот (6) кој станува став (7) бројот „(5)“ се заменува со бројот „(6)“.

Во ставот (7) кој станува став (8) бројот „(5)“ се заменува со бројот „(6)“ а бројот „(6)“ се заменува со бројот „(7)“.

По ставот (8) кој станува став (9) се додава нов став (10) кој гласи:

„(10) Таму каде што остварувањето на правото на акционерите од став (4) и став (5) од овој член повлекува измена на дневниот ред на седницата на собрание кој веќе им е доставен/објавен на акционерите, друштвото го става на располагање ревидираниот дневен ред на истиот начин како и претходниот дневен ред пред датумот на одржувањето на седницата на собранието на друштвото. Ревидираниот дневен ред е уредно ставен на

располагање ако акционерите можат навремено да овластат полномошници или да гласаат со кореспонденција.“

Член 6

По членот 391 се додаваат два нови наслови и два нови члена 391-а и 391-б кои гласат:

„Учество на акционерите на седница на собрание со електронски средства кај друштво чии акции котираат на берза односно друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување

Член 391-а

(1) Друштво чии акции котираат на берза и друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување можат да им овозможат на акционерите најмалку еден од следните начини за учество на седница на собрание на друштвото со електронски средства:

1) директен пренос на собранието;

2) двонасочна аудио и видео комуникација во живо, која на акционерите им овозможува да се обраќаат на собранието од било кое оддалечено место;

3) електронски средства за гласање, пред или за времетраење на собранието и без потреба од овластување полномошник кој физички би присуствувал на седницата.

(2) Друштвата од став (1) на овој член кои на акционерите им овозможуваат да учествуваат на седница на собранието на друштвото на начин како што е пропишано во став (1) од овој член мора да имаат воспоставено систем за електронска регистрација и евиденција на акционерите заради нивна идентификација и зачувување на безбедноста на електронската врска при учество на акционерите на собрание на некој од начините пропишани со ставот (1) на овој член и притоа не смеат да бараат од акционерите да поднесуваат документи заверени кај нотар или потврдени од друг домашен или странски надлежен орган.

(3) Друштвата од став (1) на овој член на свој трошок се должни да обезбедат овластен судски преведувач од македонски на англиски јазик и од англиски на македонски јазик онаму каде што учество на седница на собрание имаат најавено акционери кои не се државјани на Република Македонија.

Право на поставување прашања

Член 391-б

(1) Секој акционер има право да поставува прашања по секоја од точките од дневниот ред на седницата на собранието на друштвото.

(2) Друштвото преку свој овластен орган или застапник е должно да одговори на прашањата што му ги поставуваат акционерите.

(3) Правото да се поставуваат прашања од акционерите и обврската на друштвото да одговори на поставените прашања може да биде претходно условено од потребата да се потврди личниот идентитет на акционерите кои поставиле прашања, одржувањето на ред во

засадавањето и работата на собранието, или преземање активности на зачувувањето на доверливоста во работењето и деловните интереси на друштвото.

(4) Друштвото може да даде еден збирен одговор на прашањата со иста содржина.

(5) Прашањата поставени од акционерите се сметаат дека се одговорени ако одговорите се достапни на интернет-страницата на друштвото во формат на прашање и одговор.

(6) Друштвото чии акции котираат на берза и друштвото кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување е должно одговорите на поставените прашања на седница на собранието на друштвото да ги објави на својата интернет-страница во формат на прашање и одговор.“

Член 7

Член 392 се менува и гласи:

„Член 392

(1) Акционер може да овласти со полномошно друго физичко или правно лице како свој полномошник на седница на собрание на друштво(во натамошниот текст: полномошник) коешто ќе учествува и ќе гласа на седницата на собранието во негово име. Полномошникот ги ужива истите права како и акционерот од кого е овластен со полномошното, вклучително да се јави за збор, да води дискусија и да поставува прашања на седницата на собранието на друштвото.

(2) Акционерот мора да го информира акционерското друштво по писмен пат за назначувањето на свој полномошник на седница на собрание на друштвото.

(3) Онаму каде полномошното не содржи ограничувања или инструкции за гласање, полномошникот може да гласа по сопствена определба, но секогаш водејќи сметка за интересите на акционерот кој му го дал полномошното.

(4) Ако со овој закон не е пропишано поинаку, овластување на полномошник на седница на собрание на друштвото се дава во писмена форма и заверено на нотар.

(5) Кај друштво чии акции котираат на берза односно друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување овластување на полномошник на седница на собрание на друштвото се дава на начин како што е пропишано во член 392-б и член 392-в од овој закон.

(6) Полномошно може да се даде само за една седница на собранието на друштвото.

(7) Полномошникот може да добие овластување од еден или повеќе акционери и бројот на акционери кои можат да овластат исто лице за полномошник не е ограничен.

(8) Полномошникот мора да води запис за добиените инструкции за гласање ако имало такви и да ги чува најмалку една година од денот на одржувањето на седницата на собранието на друштвото на која тој учествувал и гласал, како и да потврди дека ги извршил тие инструкции ако тоа му го побара друштвото или акционерот од кого добил овластување;

(9) Кога полномошникот е ополномоштен од неколку акционери, тој може да дејствува и да гласа за одреден акционер поинаку отколку за друг акционер.

(10) Полномошното може да се откаже еднострано, без наведување на причините од акционерот или од полномошникот, со доставување писмено известување до другата страна. Ако акционерот лично го евидентира своето присуство на седницата на собранието со сите акции кои ги поседува и изјави самиот дека ќе расправа, одлучува и гласа со сите акции кои ги поседува, се смета дека полномошното за таа седница на собрание на полномошникот му е откажано и акционерот може своето право на глас да го остварува лично и без ограничување.

Член 8

По членот 392 се додаваат три нови наслови и три нови члена 392-а, 392-б и 392-в кои гласат:

„Конфликт на интерес кај полномошникот

392-а

- (1) Друштвото не смее да ги ограничува лицата да бидат полномошници на собрание, освен кога кај нив постои состојба на конфликт на интерес во смисла на ставот (2) на овој член.
- (2) Состојба на конфликт на интерес постои кога има ризик лицето да има интерес поинаков од интересот на акционерот од кого добило овластување да биде негов полномошник, а особено во случај кога лицето е:
 - 1) член на органот на управување, односно член на органот на надзор на друштвото, вклучително и членовите на неговото потесно семејство;
 - 2) раководно лице во друштвото или член на неговото потесно семејство;
 - 3) член на органот на управување, односно на органот на надзор, вработен или овластен ревизор на поврзани или зависни друштва со друштвото, вклучително и членовите на неговото потесно семејство;
 - 4) застапник по закон или друго овластено физичко лице од друштво или од друго правно лице што е во сопственост на друштвото и
 - 5) вработен или овластен ревизор во друштвото.
- (3) Во случај кога постои конфликт на интерес во смисла на одредбите од ставот (2) на овој член, лицето не може да биде полномошник.
- (4) По исклучок од став (3) на овој член, за полномошник на собрание кај друштво чии акции котираат на берза и кај друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување, можат да бидат овластени лица кај кои има конфликт на интерес во смисла на ставот (2) на овој член, само под услов ако тие:
 - 1) претходно им обелодениле на акционерите дека кај нив има конфликт на интерес и
 - 2) добиле конкретни инструкции за гласање во писмена форма од акционерите од кои се овластени да бидат нивни полномошници за секоја предложена одлука за гласање по точките на дневниот ред на седницата на собранието за која им важи полномошното.
- (5) По исклучок од став (3) на овој член правни лица можат да овластат со полномошно лице кое е член на нивен орган на управување или е вработен кај нив да учествува и да гласа на седница на собрание.
- (6) Секој може да го извести друштвото од став (4) на овој член за постоење на конфликт на интерес кај било кое лице кое има добиено полномошно од акционер. Органот на управување или надзорниот одбор на друштвото по добивањето на информација за постоење на конфликт на интерес кај едно лице задолжително мора да ја провери таа информација и да побара од лицето за кое друштвото е известно дека кај него постои конфликт на интерес да му ги обелодени сите информации во врска со можното постоење на таквата состојба.
- (7) Друштвото од став (4) на овој член без одлагање на својата интернет страница го објавува идентитетот и причините за постоење на конфликт на интерес кај полномошниците.
- (8) Полномошното дадено согласно став (4) од овој член на лице кај кое постои конфликт на интерес согласно став (2) на овој член важи од денот кога ќе се објави идентитетот на лицето со причината за постоење на конфликт на интерес на интернет-страницата на друштвото.

- (9) Дејствијата извршени од полномошници кај кои постоел конфликт на интерес но истиот не им бил претходно обелоденет на акционерите од кои биле овластени како полномошници како и на друштвото ќе се сметаат за лица на кои не им е дадено полномошно.

Овластување полномошници по писмен пат кај друштво чии акции котираат на берза и кај друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување

Член 392-б

- (1) Акционерите можат да овластат полномошник на седница на собрание на друштвото со давање полномошно во писмена форма без обврска да го заверат полномошното кај нотар кај друштво чии акции котираат на берза и кај друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување. Акционерите треба веднаш да го известат друштвото за секое полномошно дадено во писмена форма. Акционер кој нема да го извести друштвото за даденото полномошно ќе се смета дека не го дал полномошното.
- (2) Ако друштвото од став (1) на овој член има утврдено образец за давање полномошно во писмена форма, тогаш образецот треба да биде испратен на трошок на друштвото лично до секој акционер или да се направи достапен за преземање од интернет страницата на друштвото на начин што акционерите би можеле да го преземат електронски за да го отпечатат, пополнат, и потпишат. Кога акционер од било која причина технички не може да го преземе образецот за давање полномошно од интернет страницата на друштвото или ако му бил испратен лично по пошта, а образецот не го примил, тој може да користи и други видови обрасци за давање полномошно во писмена форма.
- (3) Друштвото од став (1) на овој член е должно да уважи полномошно дадено во писмена форма ако било писмено известно од акционерот давател на полномошното. Друштвото може да бара утврдување на личниот идентитет на акционерот како услов за уважување на полномошното односно за верификација на инструкциите за гласање ако такви му се дадени на полномошникот, но не смее да бара полномошното да се завери од нотар или да биде потврдено од домашен или странски надлежен орган како услов за уважување на полномошното односно инструкциите за гласање.
- (4) Одредбите на овој член соодветно се применуваат и на откажувањето на полномошно по писмен пат."

„Овластување полномошници по електронски пат кај друштво чии акции котираат на берза и кај друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување

Член 392-в

- (1) Акционерите кај друштво чии акции котираат на берза и кај друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување можат да овластат полномошници и/или на истите да им дадат инструкции за гласање на електронски начин.
- (2) Друштвата од став (1) на овој член се должни на акционерите да им обезбедат користење на електронски систем преку кој акционерите ќе можат да се регистрираат,

- да овластуваат свои полномошници и на истите да им даваат инструкции за гласање на седницата на собранието на друштвото.
- (3) Одредбите од овој член соодветно се применуваат и на откажувањето на полномошно на електронски начин.

Член 9

По членот 400 се додаваат два нови наслови и два нови члена 400-а и 400-б кои гласат:

„Гласање со кореспонденција

Член 400-а

- (1) Друштвото може да им овозможи на акционерите да гласаат со кореспонденција пред денот на одржување на собранието.
- (2) Друштвото, пред да им овозможи на акционерите да гласаат со кореспонденција, може да побара претходно тие да го потврдат својот личен идентитет приложувајќи документи за лична идентификација во оригинал или во препис од оригинал по избор на акционерите и без обврска за акционерите да го заверат кај нотар или да биде потврден од домашен или странски надлежен орган. Друштвото кое има воспоставено систем на внатрешна евиденција и регистрација на акционерите на кои истиот им е достапен, може да го примени тој систем како средство за идентификација на акционерите.
- (3) Гласањето со кореспонденција кое е извршено спротивно на одредбите од став (2) на овој член е ништовно.“

Отстранување на определени пречки за ефективно остварување на гласачките права

Член 400-б

- (1) Физичко или правно лице кое е акционер согласно одредбите на овој закон може да презема дејства за време на вршењето на неговата дејност за сметка на друго физичко или правно лице (во понатамошниот текст: клиент). Лицето кое презема дејства во име на еден или повеќе клиенти, го обелоденува на друштвото идентитетот на секој свој клиент и бројот на акциите чие право на глас го остварува за сметка на секој клиент, како и содржината на овластувањето и инструкциите за гласање ако такви инструкции примил од клиентот. Друштвото не може да бара нотарска заверка или потврда од домашен или странски орган на документите со кои ќе се врши обелоденувањето.
- (2) Лицето од став (1) на овој член може да гласа поинаку за едни акции со право на глас од други акции со право на глас за сметка на ист клиент.“

Член 10

По членот 401 се додава нов наслов и нов член 401-а кои гласат:

„ Утврдување на резултатите од гласањето

Член 401-а

- (1) Друштвото е должно за секоја одлука за која се гласало на седница на собранието на друштвото да го утврди вкупниот број на акции за кои биле дадени важечки гласови, вкупниот број на важечки гласови и делот од основната главнина кој го претставуваат тие и бројот на гласови дадени „за“, „против“ и „воздржан“ за секоја одлука што е предмет на гласање на собранието.
- (2) По исклучок од ставот (1) на овој член, ако ниту еден акционер не стави забелешка на гласањето, односно не побара целосен отчет за резултатите од гласањето, друштвото може да ги утврди резултатите од гласањето само до степен потребен за да се прикаже дека потребното мнозинство за секоја одлука е постигнато.
- (3) Во рок од 15 дена од денот на одржаната седница на собранието, друштвото чии акции котираат на берза односно друштвото кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување е должно на својата интернет-страница да ги објави резултатите од гласањето на начин како што е пропишано со ставот (1) на овој член.“

Член 11

Во член 421-а во ставот (1) по зборовите „новоиздадените акции“ се додаваат зборовите „од истиот род и класа на акции“.

По ставот (1) се додава нов став (2) кој гласи:

„(2) Во случај кога друштвото има издадено повеќе родови и класи на акции и ја зголемува основната главнина преку издавање на само еден од родовите и класи на акции, акционерите кои се сопственици на акции од другите родови и класи имаат право на првенство само откако акционерите кои се сопственици на акциите од истиот род и класа како и новите акции, ќе го остварат правото на првенство.“

Ставот (2) станува став (3).

Член 12

По член 605 се додава еден нов член 605-а кој гласи:

„Член 605-а

Глоба во износ од 2.500 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштво чии акции котираат на берза и на друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување ако на својата официјална интернет страница не ги објави податоците определени во член 387 став (3) од овој закон.

Член 13

Глоба во износ од 2.500 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштво чии акции котираат на берза и на друштво кое согласно Законот за хартии од вредност е со посебни обврски за известување ако на својата официјална интернет страница не ги објави податоците определени во член 4 со кој се додава нов член 388-б, член 6 со кој се додава нов член 391-б став (6), член 8 со кој се додава нов член 392-а став (7) и член 10 со кој се додава нов член 401-а став (3) од овој закон.

Член 14

Глоба во износ од 2.500 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштвото ако постапи спротивно на член 4 со кој се додава нов член 388-а, член 8 со кој се додаваат нов член 392-б став (3) и нов член 392-в став (2) од овој закон."

Член 15

Одредбите на член 1 од овој закон со кој се дополнува член 32 став (1) од Законот за трговските друштва ("Службен весник на Република Македонија" број 28/2004, 84/2005, 25/2007 и 87/2008) ќе отпочнат да се применуваат од денот кога Централниот регистар на Република Македонија ќе започне да го применува електронскиот потпис преку едношалтерскиот систем согласно со Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис и прописите за едношалтерски систем.

Член 16

Одредбите на член 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 12 од овој закон ќе отпочнат да се применуваат од 1 јануари 2011 година.

Член 17

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за трговските друштва.

Член 18

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ТРГОВСКИТЕ ДРУШТВА

Член 1 – Со измената на член 32 воведена е можност изјавата за законско преземање на сите дејствија во правец на основање трговско друштво да се поднесува електронски со што ЗТД се усогласува со Директивата на ЕУ 32003L0058.

 Член 2, член 3, член 4, член 5, член 6, член 7, член 8, член 9, член 10, член 11, член 12, член 13, член 14 – Се врши целосна хармонизација со одредбите на директивата 32007L0036 за остварување на правата на акционерите на собрание во друштвата чии акции котираат на берза и друштвата кои согласно Законот за хартии од вредност имаат посебни обврски за известување.

Со новите решенија се очекува да се постигне:

- јакнење на контролата на акционерите во друштвата кои котираат на берза и оние кои се со посебни обврски за известување врз менаџерските структури преку максимално зголемување на транспарентноста можност секој акционер да биде навремено и точно информиран за собранието на трговското друштво кое котира на берза, особено преку интернет страницата;
- олеснување на остварувањето на акционерските права на собранија преку можност од електронско гласање, следење на собрание од оддалечена локација, гласање со кореспонденција, електронско номинирање полномошници;
- зајакнување на правната рамка за утврдување на резултатите од гласањето, поставувањето прашања до друштвото;
- дохрамонизирање со директивата Директивата на ЕУ 31977L0091 во однос на член 29 од истата за реализација на правото на првенство на акционерите, односно се допрецизира дека правото на првенство важи т.е. се протега и во смисла на родот и класата на акциите како што е пропишано со член 29 став 2 точка 2 од Директивата на ЕУ.
- предвидени се казни одредби за непочитување на соодветни членови кои се предложени со овој предлог-закон посебно во однос на имплементацијата на одредби со кои се хармонизира Директивата 32007L0036 за остварување на акционерските права на собрание на друштвото.

Член 15 - се одлага примената на член 32 став (1) додека да се воведат систем за електронско давање изјава преку едношалтерскиот систем во ЦРМ.

Член 16- Се одлага до 1.01.2011 година влегувањето во сила на одредбите на хармонизација со Директивата за остварување на правата на акционерите на собрание поради потреба бизнис заедницата и друштвата да издвојат потреби финансиски средства и организациски промени за да се припособат на новите одредби кои ќе важат. Во услови на финансиската криза дополнителни оптеретувања на македонските трговски друштва би имале значителен негативен ефект доколку веднаш влезат во сила овие одредби. Истото се однесува и на обврската за служба за внатрешна ревизија.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предлог законот за трговските друштва со новите решенија нема директна поврзаност со други прописи. Предлог законот се усогласува со директивата на ЕУ која исклучиво се однесува на остварувањето на правата на акционерите на собрание кај котираните акционерски друштва а ЗТД е единствениот закон кој материјално ја уредува оваа материја.

Со предлог-законот ќе се даде временски период во кој друштвата чии акции котираат на берза ќе можат да се прилагодат на новите обврски, имено да воспостават електронски решенија за номинација на полномошници, да отворат ако немаат официјални интернет страници и да овозможат да акционерите учество на собрание од оддалечена локација како и да назначат служба за внатр

ешна ревизија.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Трговските друштва чии акции котираат на берза ќе бидат должни да отворат официјални интернет страници (ако тоа не го сториле) и на истите ќе мораат да ги прикажат сите релевантни информации за остварувањето на правата на акционерите на собрание пропишани со овој закон.

Трговските друштва чии акции котираат на берза ќе бидат должни да воспостават соодветни електронски системи со кои ќе овозможат најмалку еден начин од пропишаните алтернативи со кој ќе им се овозможи на акционерите да следат собрание од оддалечена локација, односно без да бидат физички присутни на собрание, како и електронски начин на давање полномошно.

Исто така акционерските друштва кои котираат на берза ќе имаат најмалку двојно повисоки трошоци за објава на јавен повик за собрание ако се одлучат за овој начин на свикување на собрание, но овие трошоци не можат да се сметаат за големи земајќи ја во предвид нивната финансиска моќ како и јавниот интерес повеќекратно да се подобри информираноста на акционерите кај овие друштва со цел овозможување на активно учество на собранието на акционерите.

Повеќекратно ќе се зголеми користењето на интернет технологијата за пристап до информациите на трговските друштва, и воопшто на долг рок овие друштва ќе имаат значителна корист од фактот што ќе имаат воспоставено електронски системи за комуникација и ширење информации со што нивната привлечност за инвеститорите но и вербата на акционерите во транспарентноста и олеснетиот начин на реализација на нивните права ќе биде голем мотив за привлекување инвестиции.

Обратно, препуштањето на трговските друштва кои котираат на берза на состојба во која објавувањето и свикувањето на собранието се одвива скоро непознато за мнозинството акционери, нотарските заверки како фактор кој значително им отежнува посебно на прекуграничните акционери да номинираат полномошници, затвореноста на седниците на собранието само за физички присутните акционери, и недостапноста на глобален медиум каква што е интернет технологијата на основните информации за акционерите и нивните права, само ќе доведува до намалување на интересот за долгорочно инвестирање во друштвата и вербата во доброто корпоративно управување во целина. Со новите решенија се очекува:

- јакнење на контролата на акционерите во друштвата кои котираат на берза врз менаџерските структури;
- зголемување на транспарентноста и можностите секој акционер да биде информиран за собранието на трговското друштво кое котира на берза, особено преку интернет страницата;
- олеснување на остварувањето на акционерските права на собранија преку можност од електронско гласање, следење на собрание од оддалечена локација, гласање со кореспонденција, електронско номинирање полномошници;

V.ТЕКСТ НА ОДРЕДБИТЕ НА ЗАКОНОТ КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ ОДНОСНО ДОПОЛНУВААТ

Изјава за основање, за статусни промени и за преобразба

Член 32

(1) Основачите на трговското друштво, како и првите членови на органите на управување, односно управителот, освен првите членови на органите на управување кај симултаното основање на акционерското друштво, кон пријавата за упис на основањето на трговското друштво во трговскиот регистар, поднесуваат изјава во којашто ги наведуваат дејствијата извршени со цел правилно да се основа трговско друштво и со којашто тврдат дека друштвото го основале во согласност со закон и дека податоците содржани во прилозите (исправите и доказите) коишто ги поднесуваат кон пријавата за упис на основањето во трговскиот регистар се вистинити и се во согласност со закон.

Свикување собрание врз основа на одлука на суд

Член 386

(1) Ако органот на управување, надзорниот одбор, односно неизвршните членови на одборот на директори не донесат одлука во рокот од ставовите (5) и (6) на членот 385 или не го прифатат барањето за свикување собрание, судот по предлог може да донесе одлука да се свика собрание.

(2) Судот во рок од осум дена од денот на поднесувањето на предлогот од ставот (1) на овој член, донесува одлука за свикување собрание ако се исполнети условите, начинот и постапката за свикување собрание, определени со овој закон и ако прашањата предложени за дневниот ред, според овој закон или според статутот, се во надлежност на собранието.

(3) Во одлуката за свикување на собранието од ставот (2) на овој член судот наложува свикување на собранието и преземање други дејствија што се неопходни за остварување на целите заради коишто се свиква собранието, вклучувајќи и определување физичко лице кое ќе го свика собранието. Лицето определено од судот го определува времето и местото на одржување на собранието, датумот за евиденција на акционерите кои имаат право на глас и, во согласност со статутот, испраќа покани за седница на собранието или објавува јавен повик за свикување на собранието.

(4) Собранието чиешто свикување ќе биде наложено со одлука од ставот (2) на овој член се свиква најдоцна во рок од осум дена од денот на донесувањето на одлуката на судот со којашто е наложено свикување на собранието.

(5) Трошоците за одржување на собранието, како и судските трошоци, ако судот го одобри барањето, паѓаат на товар на друштвото. Ако судот го одбие барањето, сите трошоци паѓаат на товар на предлагачот.

Покана и јавен повик за свикување собрание

Член 387

- (1) Собранието може да биде свикано со покана или со објавување јавен повик или со покана и со објавување јавен повик до акционерите.
- (2) Собранието се свикнува со праќање покана до сите акционери чијшто акции им даваат право на учество во работата на собранието коешто се свикнува. Поканата се испраќа според изводот од акционерската книга, којшто не е постар од три дена до денот на испраќањето на поканата.
- (3) Јавниот повик се објавува најмалку во еден дневен весник.
- (4) Испраќањето на поканата се врши на начин којшто овозможува да се потврди датумот кога е испратена и датумот кога е примена од секој акционер.
- (5) Рокот којшто тече од денот на објавувањето на јавниот повик, односно од денот на испраќањето на поканата за учество на собранието до денот на одржувањето на собранието не може да биде подолг од 50 дена ниту пократок од 21 ден до денот на одржувањето на собранието.
- (6) Органот на управување го определува денот (датумот на евиденција) којшто ќе го користи за испраќање покани според изводот од акционерската книга, којшто не може да биде подолг од три дена.

Дневен ред и вклучување нови точки на дневниот ред

Член 390

- (1) Собранието може да одлучува само за прашања коишто се уредно ставени на дневен ред.
- (2) Собранието може да расправа, без право на одлучување, и за прашања коишто не се уредно ставени на дневен ред.
- (3) Секој акционер има право во кое било време да поднесува иницијатива за вклучување точки во дневниот ред на собрание коешто ќе биде свикано.
- (4) Акционери кои заедно поседуваат најмалку 5% од вкупниот број на акциите со право на глас можат по писмен пат да бараат дополнување на дневниот ред со вклучување една или повеќе точки во дневниот ред на собрание коешто веќе е свикано.
- (5) Барањето за вклучување на една или повеќе точки во дневниот ред на собрание коешто е свикано се испраќа до свикувачот на собранието, односно до лицето определено од судот да свика собрание, во согласност со овој закон, и тоа во рок од осум дена од денот кога е испратена поканата, односно од денот кога е објавен јавниот повик за учество на собранието.
- (6) Барањето за вклучување една или повеќе точки во дневниот ред на собрание коешто е свикано не може да се одбие, освен во случаите:
 - 1) ако акционерот, односно акционерите го пропуштиле рокот од ставот (5) на овој член;
 - 2) ако акционерот, односно акционерите не поседуваат доволен број акции со право на глас во друштвото, во согласност со ставот (4) од овој член;
 - 3) ако предлогот не ги исполнува другите услови предвидени со овој закон и
 - 4) ако точката, односно точките коишто се бара да бидат вклучени во дневниот ред на собранието не спаѓаат во надлежност на собранието или не се во согласност со закон и со статутот.
- (7) Ако барањето од ставот (5) на овој член не е ставено на дневен ред, освен во случаите од ставот (6) на овој член, конечна одлука по барањето донесува собранието при усвојувањето на дневниот ред.
- (8) Барањето за вклучување една или повеќе точки во дневниот ред на свикано собрание, органот што го свикал собранието, односно лицето определено од судот да свика собрание, го испраќа до сите акционери, односно го објавува на ист начин на којшто ги испратил поканите, односно на којшто го објавил јавниот повик за учество на свиканото собрание, најдоцна осум дена пред денот на неговото одржување.

Полномошник на акционер на собрание

Член 392

- (1) Секој акционер може да овласти, со полномошно, свој полномошник на собранието (во натамошниот текст: полномошник).
- (2) Овластувањето на полномошникот од ставот (1) на овој член се дава со потпишување на писмено полномошно заверено кај нотар.
- (3) За полномошник не може да биде определен:
- 1) член на органот на управување на друштвото, односно на надзорниот одбор или член на неговото потесно семејство;
 - 2) раководно лице во друштвото или член на неговото потесно семејство;
 - 3) член на органот на управување, односно на надзорниот одбор од поврзани или зависни друштва со друштвото и
 - 4) застапник по закон или друго овластено физичко лице од друштво или од друго правно лице што е во сопственост на друштвото.
- (4) Полномошното, по правило, се издава за едно собрание.
- (5) Ако полномошното не содржи ограничувања или налог, полномошникот може да гласа по сопствена определба, но секогаш водејќи сметка за интересите на акционерот кој го дал полномошното.
- (6) Полномошното може да се откаже еднострано, без наведување на причините, од акционерот или од полномошникот, со доставување писмено известување до другата страна. Ако акционерот лично го евидентира своето присуство на собранието се смета дека полномошното за тоа собрание на полномошникот му е откажано и акционерот може своето право на глас да го остварува без ограничување, лично.

Член 14

По членот 421 се додаваат два нови наслови и два нови члена 421-а и 421-б, кои гласат:
„ Право на првенство за запишување новоиздадени акции и други хартии од вредност

Член 421-а

- (1) При зголемување на основната главнина, акционерите имаат право на првенство за запишување на новоиздадените акции сразмерно на учеството на нивните акции во основната главнина на друштвото, без разлика на тоа дали новоиздадените акции се продаваат преку банка или преку друга финансиска организација.
- (2) Правото на првенство за запишување на новоиздадени акции се применуваат и на издавањето на другите видови хартии од вредност кои можат да се конвертираат во акции или во кои е содржано правото за запишување на акции, но не се применува и на конверзијата на тие хартии од вредност, ниту пак на извршувањето на правото на запишување.

